

Hodnotící zpráva projektu Zdravý Kraj Vysočina za rok 2023

Hodnotící zpráva obsahuje přehled aktivit, které přispěly ke zlepšování procesu místní Agendy 21 (MA21) na úrovni kraje v roce 2023. Tyto aktivity také vychází ze schváleného Plánu zlepšování MA21 na období 2023 (viz RK-04-2023-44).

V roce 2023 byl Kraj Vysočina realizátorem místní Agendy 21 již 20. rokem a již tradičně obhájil dle národních Kritérií pro realizátory MA21 kategorie C. Na národní úrovni je Kraj Vysočina hodnocen jako jeden z nejúspěšnějších, neboť máme největší počet realizátorů na svém území, z nichž někteří také dosahují v hodnocení nejvyšších kategorií.

Místní Agenda 21 je na úrovni Kraje Vysočina realizována ve dvou základních liniích, a to jednak směrem dovnitř (směrem do úřadu na zaměstnance a vedení Kraje Vysočina) a směrem ven z úřadu (na veřejnost, NNO, podnikatelský sektor, školy a školská zařízení a municipality kraje). Kraj na regionální úrovni koordinuje místní Agendy 21 měst, obcí, mikroregionů a spolků, poskytuje jim metodickou a finanční podporu pro zvyšování jejich kvality a zajišťuje propagaci jejich aktivit a výstupů.

1. Obhájení Kategorie C a plnění vybraných ukazatelů Kategorie B – Kritéria MA21

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Ve spolupráci s jednotlivými odbory naplnit kritéria kategorie „C“ a vybraná kritéria kategorie „B“	Obhájení kategorie „C“
2.	Plnění vybraných indikátorů z metodiky UR pro kraje	Plnění vybraných indikátorů

Vyhodnocení:

V roce 2023 se podařilo znovu obhájit Kategorii „C“, a to pomocí naplnění všech ukazatelů z kategorií „D“ a „C“, a zároveň Kraj Vysočina splnil některá kritéria kategorie „B“ (pokročilí), a to:

Kritérium 12: Strategie UR města/obce nebo strategický plán rozvoje města/obce respektující principy UR – Strategie rozvoje Kraje Vysočina na období 2021 až 2027, která obsahuje principy MA21 a v opatření 2.10 Kvalitní veřejná správa se přímo zaměřuje na zavádění principů MA21 do veřejné správy.

Kritérium 15: Stanovení a sledování vlastních indikátorů ke Strategii UR – zkvalitňování realizátorů v kraji. Příkladem je v roce 2023 obhájení Kategorie A Města Jihlavy a

Kategorii B v roce 2023 znovu obhájilo Město Velké Meziříčí. Dalším realizátorem v Kategorii B je dále Obec Bory.

Kritérium 16: Výměna zkušeností a přenos příkladů dobré praxe v oblasti MA21 – sdílení příkladů dobré praxe prostřednictvím webových stránek a facebookového profilu Zdravého Kraje Vysočina, prezentace činnosti Zdravého Kraje Vysočina například na Podzimní škole v Ostravě.

Kritérium 17: Po volbách do krajských zastupitelstev byl ustanoven Výbor pro rozvoj strategických projektů, životní prostředí a MA21, který se skládá ze zástupců veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru. V roce 2023 se uskutečnilo celkem 7 setkání, zápisy z těchto setkání jsou přístupné na odkazu <https://www.kr-vysocina.cz/vybor%2Dpro%2Drozvoj%2Dstrategickych%2Dprojektu%2Dzivotni%2Dprostredi%2Da%2Dma%2D21%2Dzapisy/ds-305507/archiv=0&p1=122924>

Úroveň realizace těchto kritérií je také zveřejněna na <https://ma21.cenia.cz/>.

2. Zvyšování kvality realizace MA21 v obcích Kraje Vysočina

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Motivace realizátorů prostřednictvím dotační podpory v rámci Fondu Vysočiny	Aktualizovaný dotační program
2.	Metodická pomoc s realizací MA21 v obcích	Konzultace v obcích
3.	Spolupráce s místními experty v oblasti MA21	Konzultace, metodická pomoc
4.	Vzdělávání v oblasti MA21	Počet proškolených osob

Vyhodnocení:

Kraj je tvořen především vysokým počtem malých obcí, které nedisponují dostatečnými kapacitami pro realizaci MA21.

Kraj vnímá obce jako „důležité partnery“ v procesu rozvoje MA21 v regionu, a proto s obcemi spolupracuje a snaží se jednak zvýšit počet realizátorů MA21 na svém území, ale také i zvýšit kvalitu realizace tohoto procesu.

Tabulka 1 uvádí počet realizátorů MA21 v Kraji Vysočina k 31. 12. 2023 dle typů municipalit.

Tabulka 1

Typ municipalit	Rok 2022	Rok 2023
Kraj	1	1
Malá obec	12	11

Obec	11	10
Mikroregion	3	2
MAS	3	3
Ostatní subjekty	16	16
celkem	46	43

Zdroj: www.ma21.cenia.cz

Kvantitativně došlo k meziročnímu úbytku realizátorů místní Agendy 21 o dvě obce a jeden mikroregion. Důvodem může být vysoká administrativní zátěž, která je kladena na realizátory Programu MA21 v souvislosti s vykazování pokroků v celostátní databázi a při obhajobách.

ad 1) **Motivace realizátorů prostřednictvím dotační podpory v rámci Fondu Vysočiny**

V roce 2023 byl vyhlášen dotační program MÍSTNÍ AGENDA 21 A ZDRAVÍ 2030 V KRAJI VYSOČINA 2023, který podporoval uplatňování principů udržitelného rozvoje, místní Agendy 21 a Zdraví 2030 v Kraji Vysočina. Program byl zaměřen na podporu aktivit, které mají přímou souvislost s naplňováním Kritérií MA21 a Programu Zdraví 2030 pro Kraj Vysočina. Alokace tohoto programu byla 1,8 mil. Kč. Bylo podpořeno celkem 29 žadatelů složených z obcí, škol, MAS a mikroregionu v celkové výši 1 436 183 Kč.

ad 2) **Metodická pomoc s realizací MA21 v obcích**

Koordinátorka Projektu Zdravý Kraj Vysočina a MA21 je v pravidelném kontaktu s koordinátory MA21 jednotlivých municipalit v regionu. Konzultace jsou poskytovány formou osobních konzultací na místě, telefonicky i prostřednictvím elektronické pošty v průběhu celého kalendářního roku. Další formou pomoci byly semináře a workshopy, které byly zaměřené na praktické plnění úkolů koordinátorů MA21, ať již z prostředků kraje, či financovaných z různých projektů.

ad 3) **Spolupráce s místními experty v oblasti MA21**

V průběhu roku 2023 docházelo k pravidelné spolupráci mezi realizátory MA21 v Kraji Vysočina. Expertní pomoc jsme využívali především od Národní sítě Zdravých měst ČR, zejména při facilitaci Veřejného fóra a také při sledování dotačních příležitostí a vzdělávání koordinátora na pravidelně konaných školách.

ad 4) **Vzdělávání v oblasti MA21**

Dne 23. února se v budovách Krajského úřadu Kraje Vysočina konal seminář s názvem „Klima se mění, co bylo, už není“, který se zabýval tématem místní Agendy 21, udržitelného rozvoje a změnou klimatu. Přednášku prezentoval Doc. RNDr. Pavel Nováček, Csc. a zúčastnilo se ho přes 40 účastníků ze stran úředníků a veřejnosti.

Dne 15. 3. 2023 se uskutečnil třetí ročník konference zaměřené na příklady dobré praxe z oblastí předcházení vzniku odpadů a materiálové využití vyříděných odpadů. Konference se zúčastnilo 80 posluchačů.

Kraj Vysočina ve spolupráci s Vysokou školou polytechnickou Jihlava, Statutárním městem Jihlava a dalšími členy platformy Vodíková Vysočina dne 18. 9. 2023 uspořádal popularizačně prezentační akci „Den vodíku v Kraji Vysočina“. Tato akce byla určena pro zástupce odborné veřejnosti, firmy, studenty středních a vysokých škol v regionu a další zájemce o problematiku vodíku. Akce se zúčastnilo 100 osob.

Kraj Vysočina ve spolupráci s Evropským regionem Dunaj-Vltava dne 18. 10. 2023 uspořádal seminář k tématu cirkulární ekonomiky a udržitelnosti, v rámci kterého byl přestaven nejen koncept cirkulární ekonomiky a jeho přínosy, ale i současná a plánovaná regulativa této oblasti, stejně tak možnosti podpory jeho implementace nebo příklady dobré praxe jak z Vysočiny tak rakouských a bavorských regionů. Semináře se zúčastnilo 32 zástupců firem, vzdělávacího sektoru i veřejnosti.

3. Medializace programu Zdravý Kraj Vysočina a MA21

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Průběžná aktualizace webových stránek projektu Zdravý Kraj Vysočina a MA21	Aktualizované www
2.	Propagace aktivit prostřednictvím Facebooku	Počet příspěvků na FB
3.	Propagace v tištěných a internetových médiích	Počet článků

Vyhodnocení:

ad 1) **Průběžná aktualizace webového portálu projektu Zdravý Kraj Vysočina a MA21**

Informace o aktivitách Zdravého Kraje Vysočina a MA21 jsme průběžně aktualizovali na webových stránkách kraje www.zdravykrajvysočina.cz, kde byly postupně zveřejňovány tiskové zprávy a pozvánky na akce.

ad 2) Propagace aktivit prostřednictvím Facebooku

Kraj Vysočina má facebookovou stránku Zdravého Kraje Vysočina, kde propaguje akce, semináře s tematikou udržitelného rozvoje v kraji, apod. Sdílí zde jak aktivity své, tak i aktivity obcí a spolků v kraji. K 31. 12. 2023 měla FB stránka 403 sledujících.. Sledující jsou z 67,6 % ženy a z 32,4 % muži. Dosah na FB byl v roce 2023 7 758, což je o 389,2 % více než v roce 2022. Počet návštěv na FB byl 500, což je 176,2% nárůst v porovnání s rokem předchozím. Odkaz na facebookové stránky Zdravého kraje: <https://www.facebook.com/zdravykrajvysočina>.

ad 3) Propagace v tištěných a internetových médiích

V rámci programu Zdravý Kraj Vysočina a MA21 jsou důležité informace, aktuality, pozvánky, soutěže, ankety a zápisy vkládány na webové stránky <https://www.zdravykrajvysočina.cz> a na facebookový profil <https://www.facebook.com/zdravykrajvysočina>. Naše logo Zdravého Kraje Vysočina je šířeno na akcích pořádaných krajem, ale i realizátory MA21 z území, např. při Čisté Vysočině, Skutku roku, v pozvánkách na semináře v obcích, akce neziskového sektoru, aj.

Tyto aktivity jsou propagovány také v Novinách Kraje Vysočina, v případě akcí realizátorů MA21 na jejich internetových či facebookových stránkách, v případě obcí v obecních novinách.

4. Realizace aktivit Programu Zdraví 2030 pro Kraj Vysočina na období 2021 – 2025 pro Kraj Vysočina

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Zrealizovat Konferenci k podpoře zdraví na školách Kraje Vysočina na aktuální témata	1 konference
2.	Propagace programu Škola podporující zdraví	Počet škol přijatých do sítě ŠPZ
3.	Motivace Škol podporujících zdraví v Kraji Vysočina prostřednictvím dotační podpory v rámci Fondu Vysočina	Počet podpořených projektů a výše dotace
5.	Vyhodnocení Akčního plánu Programu Zdraví 2030 na období 2021-2025 pro Kraj Vysočina (v roce 2023)	Zpracované vyhodnocení aktualizace -
6.	Podpora a realizace zdravotně preventivních projektů a akcí	Počet aktivit
7.	Mediální podpora zdravotně preventivních projektů a akcí	Počet aktivit

Vyhodnocení:

ad 1) Zrealizovat Konferenci k podpoře zdraví na školách Kraje Vysočina na aktuální témata

V polovině března 2023 proběhla konference na téma fyzického a psychického zdraví. V prvním bloku diskutovali hosté o tom, kde všude je ve škole prostor pro pohyb, o problematice nadměrného solení ve školních jídelnách a také byly představeny novinky z oblasti hygieny ve školním prostředí. Druhý blok se věnoval odborných přednášek k oblasti duševního zdraví a zakončen byl praktickým workshopem, kde si účastníci vyzkoušeli relaxační cvičení, seznámili se s metodami zvládnání vzteku u dětí činností školního psychologa a dalšími technikami, které spadají do oblasti krizové intervence na škole. Akce se zúčastnilo 80 zástupců škol.

ad 2) Propagace programu Škola podporující zdraví

Propagace programu probíhá v rámci akcí Odboru regionálního rozvoje a Odboru školství, mládeže a sportu a je doložena informacemi na webových stránkách www.zdravykrajvysocina.cz. Počet škol zapojených do programu ŠPZ je 49. Jedná se opět o nejvyšší počet realizátorů v mezikrajském srovnání.

ad 3) Motivace Škol podporujících zdraví v Kraji Vysočina prostřednictvím dotační podpory v rámci Fondu Vysočina

Školy měly možnost se zapojit do šesti dotačních programů Fondu Vysočiny s celkovou alokací 16 758 940,6 Kč. Konkrétně v programu MÍSTNÍ AGENDA 21 A ZDRAVÍ 2030 V KRAJI VYSOČINA 2023 žádalo o podporu 13 Zdravých škol a všechny byly finančně podpořeny. Podpořené aktivity byly zaměřené zejména na osvětu dětí v oblasti zdravého stravování, pohybové a environmentální aktivity.

ad 5) Vyhodnocení Akčního plánu Programu Zdraví 2030 na období 2021-2025 pro Kraj Vysočina (v roce 2023)

V roce 2023 proběhlo vyhodnocení akčního plánu Programu Zdraví 2030 za rok 2022. Jedná se střednědobý strategický plán na období 2021 – 2025, který se zaměřuje na 8 prioritních oblastí. V roce 2022 Kraj Vysočina napříč odbory a ve spolupráci s partnery (Státní zdravotní ústav, Krajská hygienická stanice, BESIP, Zdravá Vysočina, Policie ČR, Zdravotní ústav) uskutečnilo více než 40 osvětových akcí, kampaní, konferencí a seminářů k problematice zdraví a prevence nemocí. V roce 2022 byly akce a kampaně směřovány především na děti, mládež a seniory. Vyhlášenými programy podporující oblasti zdraví a prevence v roce 2022 byly např.: Prevence kriminality 2022, Bavíme

se na Vysočině 2022, Bezpečná silnice 2022, Dobrovolnictví 2022, Provozování domácí specializované paliativní péče 2022, Místní Agenda 21 a Zdraví 2030 v Kraji Vysočina 2022.

ad 6) **Podpora a realizace zdravotně preventivních projektů a akcí**

V roce 2023 byl vyhlášen dotační program Místní Agenda 21 a Zdraví 2030. Kraj Vysočina obdržel 29 žádostí od škol a municipalit, které finančně podpořil. Součástí projektu mnohých z realizátorů byly akce zaměřené na zdraví a prevenci nemocí. Kraj Vysočina také dlouhodobě spolupracuje se Státním zdravotním ústavem, pracoviště Jihlava (SZÚ Jihlava). V roce 2023 se také uskutečnil již druhý ročník akce Vysočina v pohybu, kdy byly veřejnosti otevřeny zdarma vnitřní sportoviště, které měly zájem se do akce zapojit. Vybraná sportoviště nabídla 1205 hodin sportování zdarma a tuto nabídku využilo ho více než 9,5 tisíc lidí. Kraj Vysočina pořádal 14. ročník Krajského diabetologického dne. Akce přilákala na 80 účastníků se zájmem o tuto problematiku. Účastníci akce měli také možnost nechat si změřit hladinu cukru a cholesterolu v krvi, krevní tlak a množství tuku v těle. Na závěr přednášek také mohli vyzkoušet cvičení, které je vhodné především pro diabetiky pod vedením Lenky Vrzalové ze Státního zdravotního ústavu, regionální pracoviště Jihlava.

ad 7) **Mediální podpora zdravotně preventivních projektů a akcí**

Zveřejňování tiskových zpráv ke konání zdravotně preventivních projektů a akcí v Novinách Kraje Vysočina. Na webových stránkách kraje www.zdravykrajvysocina.cz jsme v roce 2023 zveřejnili 15 příspěvků. Sdílení pozvánek na akce na facebookovém profilu Zdravý Kraj Vysočina, která má 403 sledujících.

5. Zapojování mládeže

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Zapojování mládeže do aktivit Zdravého kraje	Počet akcí

Vyhodnocení:

ad 1) **Zapojování mládeže do aktivit Zdravého kraje**

Již tradičně se mládež zapojuje do akce Čistá Vysočina. K zapojování mládeže do aktivit Zdravého kraje dochází prostřednictvím dotačního programu MA21 a Zdraví 2030 v Kraji Vysočina. V roce 2023 podalo své projekty 29 žadatelů, z nichž 13 bylo mateřských a základních škol.

Kraj Vysočina také spolupracuje s neziskovou organizací Hodinou H, která se zaměřuje na koordinaci školních parlamentů, podporu celoživotního vzdělávání, dobrovolnictví a aktivního zapojení dětí do dění v kraji.

V listopadu se konalo Veřejné fórum Kraje Vysočina, kde jedním z kulatých stolů byl také Stůl mládeže. U tohoto stolu studenti diskutovali nad náměty na zlepšení regionu. Některé jejich náměty byly zařazeny mezi 10 nejvýznamnějších pro další rozvoj kraje.

6. Pokračování ve sdílení dobré praxe MA21 v Kraji Vysočina mezi jinými municipality a zahraničními realizátory

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Realizace projektu	Výstupy projektu

Vyhodnocení:

ad 1) **Realizace projektu přeshraniční spolupráce INTERREG V-A AT-CZ DigiVill**
 V průběhu roku 2023 byly připravovány projekty do nové výzvy programu Interreg Rakousko – Česko. Projekt Healthacross MED NET byl v prosinci 2023 schválen monitorovacím výborem a nyní probíhá jeho realizace. Projekt Sala Cultura CZonA byl podán do výzvy programu v listopadu 2023, prošel kontrolou přijatelnosti a bude předložen k posouzení monitorovacímu výboru v dubnu 2024. Našli jsme vhodné rakouské partnery pro projektové záměry WasteMan (Optimalizace odpadového hospodářství obcí) a SE2MARKET (Podpora sociální ekonomiky v CZ-AT příhraničí), nyní probíhá příprava projektových žádostí. Administrativně jsme úspěšně ukončili projekt Lidová kultura/Volkskultur AT-CZ a projekt DigiVill.

7. Vzdělávání v oblasti MA21 a UR

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Akreditované školení koordinátora projektu Zdravý kraj a MA21	Účast koordinátorky na akreditovaném školení
2.	Seminář pro zaměstnance kraje a municipalit kraje, které realizují MA21 na téma strategické plánování, udržitelný rozvoj a MA21	Počet účastníků

Vyhodnocení:

ad 1) Akreditované školení koordinátora projektu Zdravý kraj a MA21

V roce 2023 se koordinátorka Lucie Kropáčková zúčastnila tří akreditovaných školení od NSZM, dále akreditovaného školení na téma *Korupce ve veřejné správě a obrana proti ní* a školení *Spisová služba v podmínkách krajského úřadu*.

ad 2) **Seminář pro zaměstnance kraje a municipalit kraje, které realizují MA21 na téma strategické plánování, udržitelný rozvoj a MA21**

V roce 2023 byly pro úředníky kraje nabídnuty semináře na téma urbanismu a územního plánování, komunikace s osobami ohroženými sociálním vyloučením, obnova mokřadů, pramenišť a drobných toků, změnu klimatu.

8. Plánování s veřejností

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Uspořádání Fóra Zdravého Kraje Vysočina	Počet účastníků
2.	Zapojování veřejnosti do projednávání problémů a záměrů	Účast odborné i laické veřejnosti na projednávání

Vyhodnocení:

ad 1) **Uspořádání Fóra Zdravého Kraje Vysočina 2023**

V listopadu 2023 se uskutečnilo fórum Zdravého Kraje Vysočina. Jeho výsledkem byla formulace dvaadvaceti námětů definovaných zástupci odborné i laické veřejnosti. Srovnání názorů občanů a odborníků přispěje ke správnému pochopení toho, co obyvatelé kraje trápí, co lze ovlivnit a především řešit. U 11 kulatých stolů diskutovalo celkem 100 účastníků.

ad 2) **Zapojování veřejnosti do projednávání problémů a záměrů**

Kraj Vysočina vytvořil aplikaci „Projednávání územních plánů“ online. Tuto aplikaci zároveň nabízí všem úřadům územního plánování, které tak mohou přes krajskou aplikaci projednávat své územní plány nebo jejich změny s veřejností. Kraj Vysočina pořádá kulaté stoly na projednávání problémů a záměrů s odbornou veřejností.

V rámci kulatých stolů Kraj Vysočina například projednával zvýšení efektivity a náměty na zlepšení dlouhodobé akce „Čistá Vysočina“. Na základě projednávání se zástupci sociálních podniků na Vysočině vzniklo v roce 2023 šest vzdělávacích modulů, jejichž cílem bylo posílení klíčových dovedností jejich pracovníků a zvýšení konkurenceschopnosti a udržitelnosti těchto podniků na trhu.

9. Aktivní zapojení do celostátních osvětových kampaní

	Úkoly vedoucí k naplnění návrhu	Indikátory
1.	Zapojování do celostátních kampaní	Počet kampaní
2.	Intenzivní spolupráce se zapojenými organizacemi a veřejností, průběžné zlepšování propagace aktivit	Počet zapojených účastníků

Vyhodnocení:

ad 1) **Zapojování do celostátních kampaní**

V rámci Dne Země proběhl další ročník akce Čistá Vysočina – v roce 2023 se zúčastnil rekordní počet dobrovolníků více jak 30 000.

Dále jsme propagovali akce jako Do práce na kole (Do školy na kole), Evropský týden mobility, Dny Zdraví a 10 000 kroků, Světový den diabetu, Evropský týden testování HIV a žloutenky a Den Země.

ad 2) **Intenzivní spolupráce se zapojenými organizacemi a veřejností, průběžné zlepšování propagace aktivit**

Kraj Vysočina se snaží spolupracovat se všemi municipalitami v kraji, s neziskovým i podnikatelským sektorem. V rámci zapojení do MA21 a Zdravých měst, Kraj Vysočina nabízí možnost propagace akcí municipalit a neziskových organizací na facebookovém profilu Zdravého kraje nebo na www stránkách Zdravého kraje.

10. Realizace projektů a aktivit

	Aktivita	Termín
1.	Veřejné fórum	Listopad 2023
2.	Čistá Vysočina	Duben 2023
3.	Skutek roku	Červen 2023
4.	Kulaté stoly	2x 2023
5.	Konference k podpoře zdraví na školách Kraje Vysočina	Březen 2023
6.	Dny zdraví	Jaro 2023
7.	Krajský diabetologický den	2023

Čistá Vysočina – 10. – 23. 4. 2023, 30 tis. dobrovolníků, 66 tun sesbíraného odpadu

Konference k podpoře zdraví na školách Kraje Vysočina – 16. 3. 2023, 80 účastníků

Skutek roku – 6. 6. 2023, 101 účastníků

Krajský diabetologický den – 14. 11. 2023, 70 účastníků

Veřejné fórum Kraje Vysočina – 28. 11. 2023, 100 účastníků